

Social- og ældreminister Astrid Krags talepapir

Anledning	Åbent samråd om, hvad ministeren kan oplyse om aflysning af planlagte tilsynsbesøg på landets plejehjem siden marts 2020. Samrådet er indkaldt efter ønske fra Jane Heitmann (V).
Dato / tid	15. april kl. 13.00-14.00
Talens varighed	10 min.
Sted	FT S-092.

Samrådsspørgsmål Y

"Hvad kan ministeren oplyse, om aflysning af alle planlagte tilsynsbesøg på landets plejehjem siden marts 2020 og i forlængelse heraf oplyse, hvornår ministeren forventer, at landets plejehjem igen kan forvente at modtage tilsynsbesøg?"

[Indledning]

Tak for ordet og tak for anledningen til at kunne drøfte baggrund for og status på Styrelsen for Patientsikkerheds håndtering af deres tilsyn på landets plejehjem i perioden med COVID-19. Det er et vigtigt emne.

Jeg vil gerne starte med at mane den misforståelse, der kan ligge i samrådsspørgsmålet, i jorden, at alle styrelsens

planlagte tilsyn har været aflyst siden marts sidste år. Der er foretaget tilsyn. Både de planlagte og de reaktive – det synes jeg er vigtigt at få slået fast her fra starten! Men ja, det er også rigtigt, at der har været færre tilsyn end normalt pga. situationen med COVID-19. Som udvalget og spørger også er blevet orienteret om ad flere omgange i det tidligere Sundheds- og Ældreudvalg ved besvarelsen af en række udvalgsspørgsmål etc. vedrørende styrelsens tilsynsaktiviteter under perioden med COVID-19.

Da COVID-19 ramte Danmark i marts sidste år, stod myndighederne over for en helt ekstraordinær situation med en verdensomspændende pandemi, hvis omfang ingen var forberedt på. En ekstraordinær situation, som betød omlægninger af prioriteringer og indsatser på rekordtid af hensyn til at sikre de nødvendige ressourcer til især smitteopsporing, forebyggelse af smitte samt smittebekæmpelse.

Svækkede ældre på landets plejehjem er nogle af de allermest sårbare og udsatte i forhold til corona-smitte, og hensynet til at beskytte dem mod smitte har i perioden med COVID-19 betydet mange forandringer, som også har påvirket de normale arbejdsgange rundt om på plejehjemmene.

Nogle af de sædvanlige arbejdsgange, der er blevet påvirket af COVID-19, har, som bl.a. spørger ved, bl.a. været omfanget af de fysiske tilsynsbesøg, som Styrelsen for Patientsikkerhed normalt udfører på landets plejehjem.

[Baggrund for aflysning af tilsynsbesøgene]

Jeg vil nu redegøre for de oplysninger, som jeg har modtaget vedrørende Styrelsen for Patientsikkerheds prioriteringer i forhold til de statslige tilsyn siden marts sidste år. Det vil sige prioriteringer både i forhold til det sundhedsfaglige tilsyn og Ældretilsynet. Det er oplysninger, som det tidligere Sundheds- og Ældreudvalg, herunder spørgeren, som nævnt også løbende har fået via besvarelser på alm. del spørgsmål, men det er jo et vigtigt emne, så jeg samler selvfølgelig gerne op her.

Styrelsen for Patientsikkerhed oplyser, at man den 5. marts 2020 valgte midlertidigt at suspendere de planlagte, stikprøvebaserede tilsynsbesøg på alle tilsynsområder, herunder på plejehjem. Beslutningen blev offentliggjort på styrelsens hjemmeside den 6. marts 2020. Det fremgår tydeligt af styrelsens hjemmeside, at styrelsen fortsat fører

tilsyn på baggrund af bekymringshenvendelse og tilsyn som opfølgning på påbud, og det tror jeg vi alle er glade for.

Styrelsen for Patientsikkerhed oplyser, at baggrunden for styrelsens beslutning dels var for at imødekomme det øgede pres på plejeenhederne som følge af COVID-19, og dels var begrundet i, at styrelsen var nødsaget til at omstille en meget betydelig del af styrelsens ressourcer til sikring af varetagelse af styrelsens opgaver i forbindelse med smitteopsporing samt øvrige opgaver som følge af epidemilovgivningen.

Derudover har der – ikke mindst – også været et særskilt hensyn at tage i forhold til smitterisikoen forbundet med fysiske besøg på plejehjemmene under perioden med COVID-19. Her har det været styrelsens vurdering, at det ikke var hensigtsmæssigt af hensyn til smitterisikoen for sårbare grupper at gennemføre sådanne tilsynsbesøg, som ikke foretages på grundlag af en konkret bekymring for patientsikkerheden eller plejen på en plejeenhed.

[Løbende forlængelse af midlertidig suspension af de planlagte tilsynsbesøg i 2020]

Den midlertidige suspension skulle ifølge Styrelsen for Patientsikkerhed foreløbigt gælde for marts og april måned 2020.

Styrelsen bekendtgjorde, at det også var nødvendigt at aflyse alle planlagte tilsyn i maj måned. Også her blev det fremhævet, at styrelsen fortsat reagerede på bekymringshenvendelser. Samtidig varslede styrelsen, at yderligere aflysninger kunne blive nødvendige, samt at styrelsen ville følge udviklingen med corona og løbende ville vurdere situationen.

Den midlertidige suspension blev derefter forlænget i løbet af den efterfølgende periode på baggrund af styrelsens løbende vurderinger, herunder bl.a. i forhold til udviklingen i smittetrykket og hensynet til at forebygge smitterisiko ved gennemførelse af et fysisk tilsynsbesøg på plejehjem med nogle af de mest sårbare ældre.

Jeg kan i den forbindelse henvise til, at udvalget den 31. august 2020 i svar på SUU alm. del – spørgsmål 1506 blev orienteret om status for anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg for hele 2019 og første halvdel af 2020.

Derudover blev udvalget den 4. september 2020 orienteret om styrelsens vurdering af deres tilsynsvirksomhed for resten af året. Det gjaldt både Ældretilsynet og tilsynet med behandlingssteder, dvs. det sundhedsfaglige tilsyn. Udvalget blev den 13. oktober 2020 orienteret om en fornyet vurdering vedr. styrelsens tilsynsvirksomhed.

Samtidig var der fra alle sider en stor opmærksomhed omkring, hvordan vi bedst kunne beskytte de borgere, der var allermost sårbare overfor COVID-19 smitte. Det gjaldt ikke mindst de svækkede ældre på landets plejehjem, som i perioder derfor også har være omfattet af besøgsrestriktioner for at forhindre smitten i at komme ind ved fysiske besøg udefra.

Den ekstraordinære situation igennem hele 2020 har med andre ord betydet, at Styrelsen for Patientsikkerhed løbende har skullet afveje disse forskellige - og til tider modsatrettede - hensyn og prioriteringer, samtidig med at styrelsen løbende og under massivt arbejdspress har skullet omstille deres drift som led i smitteopsporing og opfølgning på epidemilovgivningen. Det var givetvis en meget svær balancegang.

[Både planlagte og reaktive tilsyn er blevet gået i 2020]

Som jeg også fremhævede indledningsvist, er det vigtigt at få slået fast, at Styrelsen for Patientsikkerheds Ældretilsyn igennem hele 2020 har gennemført både planlagte og reaktive tilsyn. Dog har antallet af tilsyn samlet set været med en lavere volumen end normalt. Det er udvalget også blevet orienteret om i forbindelse med svar af 20. januar i år på SUU alm del – spørgsmål 294, hvor det blev oplyst, hvor mange ældretilsynsbesøg, der havde været i 2020.

Samtidig har styrelsen understreget, at der løbende er blevet taget stilling til, om der – på trods af situationen med COVID-19 – var behov for at gennemføre reaktive tilsynsbesøg på plejeenheder, fx som opfølgning på en bekymringshenvendelse.

Styrelsen for Patientsikkerhed understreger, at alle bekymringshenvendelser er blevet gennemgået og vurderet, og styrelsen har i hele perioden løbende vurderet og i fornødent omfang reageret på indkomne bekymringshenvendelser med relevante tiltag.

Styrelsen har derudover i nogle tilfælde gennemført et administrativt tilsyn, hvilket betyder, at der har været skriftlig og eventuelt mundtlig dialog med de pågældende plejehjem

om forhold, som har været bekymrende men i mindre grad.
En normal praksis, som også var gældende før perioden med COVID-19.

For mig at se, er det helt afgørende, at styrelsen har behandlet og i nødvendigt omfang har fulgt op på de bekymringshenvendelser, de har modtaget fra bl.a. borgere og pårørende om mulige problemer med den social- og plejefaglige kvalitet på plejehjem

[Antal ældretilsyn i 2020]

Styrelsen for Patientsikkerhed oplyser, at de i perioden 5. marts 2020 til 5. marts 2021 har foretaget i alt 81 tilsyn med plejehjem, heraf 46 sundhedsfaglige tilsyn og 35 ældretilsyn, hvoraf hovedparten af tilsynene er reaktive tilsyn. Det vil sige tilsyn på baggrund af fx bekymringshenvendelser.

I et svar på SUU alm. del – spørgsmål 294 blev Udvalget d. 20. januar 2021 orienteret om, at Ældretilsynet i 2020 samlet set har udført i alt 57 ældretilsyn, hvoraf 24 var planlagte, 22 var reaktive og 11 var administrative tilsyn.

Styrelsen oplyser endvidere, at der for samme periode normalt ville have været omkring 200 sundhedsfaglige tilsyn på hele plejeområdet, dvs. plejehjem, hjemmepleje,

hjemmesygepleje, sygeplejeklinker m.v., og 220 ældretilsyn på plejeenheder, dvs. plejehjem og plejeenheder.

Styrelsen for Patientsikkerhed har oplyst, at de vurderer, at der – situationen taget i betragtning – også det seneste år er foretaget de nødvendige tilsyn for at sikre den social- og plejefaglige samt den sundhedsfaglige kvalitet på plejehjem, i de tilfælde hvor styrelsen har haft grundlag for en konkret bekymring for patientsikkerheden eller kvaliteten i plejen på et plejehjem.

[Afrunding, herunder fremadrettet om tilsynets virksomhed]

Heldigvis vender hverdagen gradvist mere tilbage i takt med, at mange plejehjemsbeboere allerede er blevet, eller er i gang med at blive vaccineret, og det er blevet lettere at blive testet.

I samrådsspørgsmålet spørges det til, hvornår jeg forventer, at alle tilsyn bliver genoptaget.

Jeg har en forventning om – i takt med, at alle beboere på landets plejehjem er blevet vaccineret, og det dermed bliver trygt at gennemføre alle de fysiske tilsynsbesøg – at

Styrelsen for Patientsikkerheds tilsynsvirksomhed kommer tilbage på et normalt niveau.

Jeg er selvfølgelig opmærksom på, at styrelsen fortsat er udfordret af at skulle håndtere samfundskritiske opgaver i forhold til COVID-19, og at det kan være uforudsigeligt, hvordan det påvirker deres øvrige virksomhed. Omvendt er jeg også meget optaget af, at vi – så snart situationen tillader det – kan komme tilbage til en normal tilsynspraksis på ældreområdet. Både i forhold til Ældretilsynet og det sundhedsfaglige tilsyn.

Derfor er der også en tæt dialog med Sundhedsministeriet med henblik på – sammen med Styrelsen for Patientsikkerhed – at finde en løsning, der sikrer, at styrelsen hurtigst muligt kommer tilbage til deres normale niveau for tilsynsvirksomhed. Og jeg ved, at styrelsen er i gang med at se på, hvordan man kan komme tilbage til en normal kadence så hurtigt som muligt.

Afslutningsvis vil jeg gerne understrege, at både regeringen og jeg har fokus på, at vi får fulgt op og drager læring af den udvikling, vi har været igennem i forbindelse med perioden med COVID-19. Derfor er det også rigtig godt, at vi får en undersøgelse af håndteringen af epidemien i ældreplejen,

som Folketinget har besluttet at iværksætte. Det er vigtigt, at vi tager læring med os og får omsat den til forbedringer i epidemihåndteringen til gavn for ældre på plejehjem.

Tak for ordet.